

Klipp höstrapsen nu och räkna fram vårkvävegivan

När tillväxten har avstannat på hösten är det dags att gå ut i fält för att klippa och väga din höstraps. Då kan du uppskatta hur mycket kväve rapsen har tagit upp under hösten och räkna fram vårens kvävegiva. Ju mer kväve höstrapsen tagit upp under hösten, desto mindre kväve behöver den på våren.

Du behöver bedöma tre värden för att ta fram vårkvävegivan:

- Kväveupptag på hösten
- Förväntad mineralisering på våren/försommaren
- Förväntad skörd

Bedöm kväveupptag på hösten

Det finns några olika möjligheter att bedöma upptaget på hösten.

1. Gå ut i fältet på hösten när tillväxten har avstannat och välj 3-4 representativa platser. På varje plats vecklar du ut en tumstock och lägger i 90 graders vinkel så att du får 1*1 meter. Sedan klipper du all bladmassa på den kvadratmetern och lägger i en påse och väger. Det finns en film om hur du ska göra på www.svenskraps.se. För att se variationen i ditt fält och kunna välja lämpliga platser att klippa på kan du gå in på www.cropsat.se där det finns bilder från september-oktober.

Foto: Anders Lindgren

2. Ett annat alternativ är att köra i fältet med N-sensorn nu på hösten. Du kan köra mitt på dagen mellan kl. 11 och 14, men det är viktigt att det är helt mulet väder när du kör. Ställ in grödans utvecklingsstadium på samma sätt som om du skulle gödsla och läs av vad N-sensorn säger om upptaget.

3. Ett tredje alternativ är att titta på fotografierna nedan med olika kväveupptag på hösten och jämföra med det egna fältet. Ramarna är 1 kvadratmeter stora. (foto: Lena Engström)

Höstupptag 16 kg N/ha

Höstupptag 49 kg N/ha

Höstupptag 77 kg N/ha

Höstupptag 95 kg N/ha

Bedöm mineraliseringen

Du ska också bedöma ett värde för mineraliseringen i fältet under vår/försommar. Utgå från tidigare erfarenhet och vilken förfrukt du haft, samt om du regelbundet tillför organiska gödselmedel till fältet. När du bedömer mineralisering kan du anta att

- låg mineralisering är cirka 10-20 kg N/ha,
- medelhög mineralisering är cirka 30 kg N/ha
- hög mineralisering är cirka 40-50 kg N/ha.

Bedöm förväntad skörd

Sist ska du bedöma förväntad skörd. Utgå från normalskörd på fältet tillsammans med en bedömning av hur grödan ser ut i år.

Ta fram vårkvävegivan i tabell

Om du har en jord med medelhög mineralisering kan du hämta rekommenderade vårkvävgivor direkt i tabell 1. Titta antingen i kolumnen *Kväveupptag höst* eller *Vikt bladmassa* för att hitta rätt rad. Sedan hittar du kvävebehovet för din förväntade skörd.

Om du har låg mineralisering på ditt fält ökar du kvävegivan i tabellen med 15-20 kg per hektar. Om du har hög mineralisering minskar du kvävegivan med 15-20 kg kväve per hektar jämfört med tabellvärdena. **Observera att tabellvärdena har justerats den 6 december 2016 enligt de senaste försöken.**

Tabell 1. Riktgivor för kvävegödsling (kg/ha) på våren till höstoljeväxter i fält med medelhög mineralisering

Kväveupptag höst (kg/ha)	Vikt bladmassa (kg/m ²)	Förväntad skörd (kg/ha)					
		2500	3000	3500	4000	4500	5000
20	0,4	155	165	180	190	200	210
40	0,7	135	145	155	165	180	185
60	1,1	115	125	135	145	155	165
80	1,4	90	100	110	120	135	145
90	1,6	80	90	100	110	120	130
100	1,8	70	80	90	100	110	120
120	2,1	45	55	70	80	90	100
140	2,5	25	35	45	55	65	75
160	2,8	5	15	25	35	45	55

Räkna fram vårkvävegivan

Om du hellre vill räkna ut din vårkvävegivan utifrån dina värden på höstupptag, förväntad mineralisering och förväntad skörd kan du gå in på Greppa Näringens hemsida under rubriken Räkna själv. Där finns en räknesnurra: [Höstrapssnurran](#) som hjälper dig att räkna. Klicka på länken så kommer du direkt till Greppas hemsida.

Om du vill räkna ut vårkvävegivan för hand kan du använda någon av följande ekvationer. **Observera att ekvationerna har justerats den 6 december 2016 enligt de senaste försöken.**

Om du har vägt bladmassa

Rekommenderad giva = $159 - (61,9 * \text{vikt bladmassa i kg/m}^2) - (1,1 * \text{mineralisering i kg N/ha}) + (0,021 * \text{skörd i kg/ha})$

Exempel

Höstklippning ger 1,1 kg bladmassa på en kvadratmeter.

Mineraliseringen på fältet under vår/försommar uppskattas till 15 kg N/ha.

Förväntad skörd är cirka 3 000 kg/ha.

Rekommenderad giva = $159 - (61,9 * 1,1) - (1,1 * 15) + (0,021 * 3000) = 138 \text{ kg N/ha}$

Om du har mätt eller uppskattat kväveupptaget

Rekommenderad giva = $159 - (1,1 * \text{kväveupptag höst i kg N/ha}) - (1,1 * \text{mineralisering i kg N/ha}) + (0,021 * \text{skörd i kg/ha})$

Exempel

Ingen höstklippning är gjord, men kväveupptaget på hösten uppskattas till cirka 80 kg/ha

Mineraliseringen på fältet under vår/försommar uppskattas till 45 kg N/ha

Förväntad skörd är cirka 4000 kg/ha

Rekommenderad giva: $159 - (1,1 * 80) - (1,1 * 45) + (0,021 * 4000) = 106 \text{ kg/ha}$

Katarina Börling och Ulrika Listh, regionkontoret i Uppsala

Pernilla Kvarmo och Johan Malgeryd, regionkontoret i Linköping

Maria Stenberg, regionkontoret i Skara

Stina Olofsson, Cecilia Linge och Maria Fermvik, regionkontoret i Alnarp

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden